

A ס"ד
Intro

Today we will Be"H learn דף ל"ט of נזיר.
Some of the topics we will learn about include:

גילח סותר ל' יום

If a Nazir shaves during his term, willingly or forcibly, he must recount enough days so that he can shave a thirty-day growth of hair on the יום תגלחת. If he reached the יום מלאה, the last day of his נזירות and subsequently shaved, it is a מחלוקת whether he needs to recount thirty days, or he can wait only seven days, when the hair is כדי לכוף ראשו לעיקרו

Long enough so that he can bend their tips to their roots, which is the minimum size hair upon which one can perform תגלחת.

מזיא מלתחת רבי או מלעיל

The Gemara discusses whether hair grows from its root or its tip.

חיוב גילוח

The Mishnah discusses the minimum amount of hair, and the method of shaving it, for which a Nazir is liable for גילוח during the נזירות term.

A

גילח
סותר ל' יום

האי מזיא

או מלעיל
From its tip

מלתחת רבי
From its root

חיוב
גילוח

1 So let's review...

Zugt di Mishnah

סתם נזירות ל' יום

A standard נזירות whose length was not specified lasts thirty days. Although the Mishnah already said this on דף ה', it repeats it here to introduce the next Halachah:

גילח או שגילחוהו לסטים סותר ל' יום

If one shaves, whether voluntarily or forcibly, during his נזירות, he must recount thirty days.

explains תוספות

סותר עד שיהו שערותיו כדי שלשים יום

He only repeats the days because of מצוה של תגלחת, which requires that he shave a thirty-day growth at the end of the נזירות. However, if he had accepted a longer נזירות, for example 60 days, and he shaved in the first half, up to the 30th day, he does NOT have to recount those days, because he still has 30 days left.

And as we learned earlier, only סותר is טומאה, but יין ותגלחת is not סותר.

1

משנה:

סתם נזירות ל' יום

The Mishnah repeats it to introduce the next Halachah

גילח או שגילחוהו לסטים סותר ל' יום

סותר עד שיהו שערותיו כדי שלשים יום

However, If he had a נזירות of 60 days and he shaved up to the 30th day he does NOT have to recount those days because he still has 30 days left

2 The Gemara now seeks to determine the growth process of hair:

איבעיא להו

האי מזיא

מלתחת רבי או מלעיל

Does hair grow from its root or from its tip?

נפקא מינה

This is relevant if a Nazir shaves, but

שיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו

He leaves enough of the hair that its tip can be bent to its root. The Gemara later explains that

כל ז' יומין אתיא מזיזא כדי לכוף ראשו לעיקרו

This is the amount of hair that grows in seven days.

If hair grows from its root, it follows that

נזירות הא שקליה

קבלת הא שקליה, and so he forfeits an entire thirty days; however, if the hair grows from the tip and the hair closer to the head remains in place,

מאי דאקדיש הוא קאים

The original hair is still intact, and so since a significant amount, כדי לכוף ראשו לעיקרו, of this hair was not shaven, he does not forfeit any time.

2

The growth process of hair

איבעיא להו האי מזיא

או מלעיל From its tip

מלתחת רבי From its root

מאי דאקדיש הוא קאים

Does not forfeit any time

This is relevant if... שיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו

כל ז' יומין אתיא מזיזא כדי לכוף ראשו לעיקרו

נזירות הא שקליה

He forfeits an entire 30 days

3 The Gemara tries to decide the issue based on the location of אינבא, head lice on the hair shaft.

However, the Gemara explains that אינבא חיה

אגב חיותא נחית ואזיל

Live lice always burrow closer to the head, because they need the moisture to sustain themselves. And,

אינבא מתה

משום דלית בה חילא שרוגי שריג

Dead lice slide towards the tip.

Therefore, its location cannot determine which part of the hair grew.

3 The Gemara tries to decide the issue based on the location of Lice on the hair - אינבא

אינבא חיה
משום דלית בה חילא
שרוגי שריג
Slide towards
the tip

אינבא מתה
אגב חיותא
נחית ואזיל
Need the moisture
to sustain themselves

4 The Gemara eventually points out that כד צבעי סביא דיקנהון, when older men die their beards black, חוורין עיקבי נימהון, the hair near the roots begin to show white; clearly, מלתחת רבי, the hair grows from its roots. Therefore, it should follow that if a Nazir shaves, even if he leaves the hair long enough, כדי לכוף ראשו לעיקרו, he should forfeit thirty days, because the remaining hair is not the original hair.

However, the Gemra quotes a ברייתא:

נזיר שגילחוהו ליסטים

ושיררו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו

אינו סותר

He does NOT forfeit his term? And, the Gemara explains כגון שגילחוהו אחר מלאת

The ברייתא is discussing a Nazir who shaved one the last day of his term;

ומני רבי אליעזר היא

דאמר

כל אחר מלאת ז' סותר

And

ליף תגלחת טהרה מתגלחת טומאה

We compare this case to the case of

נזיר שנטמא יום שלשים

A Nazir who became טומא at the end of his term, merely waits seven days. So too, a Nazir who shaves at the end of his term, waits only seven days, until his hair grows to כדי תגלחת, לכוף ראשו לעיקרו, the minimum amount for a thirty-day growth, because he had this amount of growth when he reached the תגלחת, day thirty.

The חכמים however, hold

נזיר שנטמא יום שלשים

סותר את הכל

He forfeits all thirty days. So too,

נזיר שגילחוהו אחר מלאת

Forfeits all thirty days;

=====

4 כד צבעי סביא דיקנהון
When older men die their beards black
חוורין עיקבי נימהון
Near the roots begin to show white

באמת רבי, Clearly,

כדי לכוף ראשו לעיקרו Even if he leaves
he should forfeit thirty days

ברייתא:

נזיר שגילחוהו ליסטים
ושיררו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו
אינו סותר

כגון שגילחוהו אחר מלאת

The חכמים hold
נזיר שנטמא
יום שלשים
סותר את הכל

So too,
נזיר שגילחוהו אחר מלאת

ומני רבי אליעזר היא דאמר

כל אחר
מלאת
ז' סותר

ליף תגלחת טהרה מתגלחת טומאה

5 The Mishnah concludes:

נזיר שגילח בין בזוג בין בתער
או שסיפסף כל שהוא
חייב

A Nazir is liable for shaving even a single hair, with a razor, scissors, or even if he plucks them by hand.

תוספות explains that this is only if

שעוקר השיער מעיקרו ומשחית מן השורש כעין תער

He uproots the hair completely, similarly to the shaving of a razor.

The Gemara brings a ברייתא that quotes a מחלוקת regarding this Halachah: The Pasuk states;

כל ימי נדר נזרו

תער לא יעבור על ראשו

'עד מלאת הימים אשר יזיר לה

קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו

ר' יאשיהו says as follows;

אין לי אלא תער

תלש מירט סיפסף כל שהוא מנין

The phrase

תער לא יעבור על ראשו

Teaches that there is a לאו that a Nazir is liable for shaving

with a תער, a razor, AND as תוספות explains that יאשיהו ר' קוצץ

in כעין תער, in which he is uprooted, מעיקרו, uproots the hair completely comparable to shaving

with a razor, regardless of the method used.

And the phrase

קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו

Teaches that there is an עשה for תלש מירט סיפסף, which is

שלא עקרו, where שלא תער

לגמרי כ"א מקצתו, he plucked or cut his hair higher than the root. Any means of shaving is in violation of this

commandment.

However,

ר' יונתן אומר מירט תלש סיפסף כל שהוא פטור

ר' יונתן says that the purpose of the עשה is not to prohibit other means of shaving other than a razor, but rather

דאם גילח ליה בתער

קאים עליה בעשה ול"ת

To add an additional prohibition against shaving with a razor

תוספות explains that he also disagrees regarding the לאו,

and maintains that it only applies to תער, shaving with a razor, but does not include כעין תער. According to ר' יונתן

ר', all other means of shaving, even those similar to a razor are מותר מן התורה.

5

מל"ב

נזיר שגילח בין בזוג בין בתער
או שסיפסף כל שהוא

חייב

Only if

עוקר השיער מעיקרו

ומשחית מן השורש כעין תער

ברייתא:

ר' יונתן אומר

מירט תלש

סיפסף כל שהוא

פטור

אם גילח ליה

בתער

קאים עליה

בעשה ול"ת

ר' יאשיהו

אין לי

אלא תער

תלש מירט

סיפסף

כל שהוא

כל כיון נזיר

כל ימי נדר נזרו

תער לא יעבור על ראשו

'עד מלאת הימים

אשר יזיר לה

קדוש יהיה

גדל פרע שער ראשו

גדל פרע שער ראשו

6 The Gemara quotes a ברייתא that offers an alternate source for כעין תער:
 תלש מירט סיפסף כל שהוא מנין
 ת"ל לא יעבור על ראשו
 As Tosfos explains,
 לרבות כל המעבירין
 ובלבד שיהא כעין תער מעיקרו משרשו לגמרי
 The Nazir is liable for shaving by any means, as long as he uproots the hair completely, because the word יעבור includes any method of shaving.
 תוספות explains that this is the opinion of ר' יאשיה in the previous ברייתא, and indeed the opinion of our Mishnah, which states;
 בין בזוג בין בתער או שסיפסף כל שהוא חייב

6 An alternate source for כעין תער

ברייתא:

תלש מירט
 סיפסף כל שהוא מנין?

ת"ל
 לא יעבור על ראשו

לרבות כל המעבירין
 ובלבד שיהא כעין תער
 מעיקרו משרשו לגמרי